

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 456. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992356693504/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

kærlighed fik sit Udtryk i Theodor Körners kække Lyrik. Det var Schillerske Strengte, som her klang igen, men en ny Tids Genius havde stemt dem om. Hos en hel Gruppe andre Digtere blev imidlertid Fædrelandskærligheden til Sværmeri for det tyske Rige og den tyske Kejser, altsaa for Middelalderens Tyskland, og man gav sig til at besynge Fortidens Hærlighed. Max v. Schenkendorf sang med Vemod:

De høje, adelige Skikkelser
ved Rhinens Strøm da vandred op og ned,

og mindedes med smægtende Sørgmodighed den Tid, da Røver-ridderne fra deres Borge beherskede By og Land. Han sang Hymner til de gamle Domkirker og rørte med hellig Gysen om i Kapellernes Helgen- og Ridderben.

Ved Siden af ham virkede *Ernst Moritz Arndt*, som Nationalist Tysklands Grundtvig. Hos ham blev Hadet mod det Franske til fiks Idé. Hans *Geist der Zeit*, hvis første Del udkom 1806, øvede stærk Indflydelse. Samtidig med at han skrev sine mandige og kraftige Frihedssange, angreb han det franske Sprog og de franske Moder, ja forsøgte endog at indføre en almindelig tysk Nationaldragt. Paa samme Tid var Gymnastikens Indfører, den saakaldte «Turnvater» Jahn, ivrigt sysselsat med Tanken om ved Legemsøvelser at gøre den tyske Ungdom krigsdygtig. Paa Hasenhaide ved Berlin begyndte han 1811 sin gymnastiske Undervisning, men allerede tidligere var han efter Arndts Eksempel optraadt i Literaturen med Skrifter, som i affekteret Kraftsprog søgte at opflamme Nationalfølelsen. Saaledes kom den gammeltyske Mytologi og de gammeltyske Bedrifter, Herman og Tontoburgerwalds Urskove, Wodan og Druiderne, de hellige Ege og den guddommelige urtyske Djærvhed og Grovhed med uredt Haar og to frygtelige Næver paa Skaft paany til Ære. De uslebne Sæder skulde borge for den tyske Sædelighed.

Det varede ikke længe, før alle disse patriotiske Ideer og Foretagender blev tagne i Beslag af Reaktionens Aand. Ikke den Frihed, som det gjaldt om at erobre, men Tysklands svundne Fortid blev Genstand for Dyrkelse. Man begyndte at granske den tyske Historie med en Iver som ingensinde før, og med en udpræget Tilbøjelighed til at udfinde det særligt Tyske. Man begyndte med Brødrene Grimm i Spidsen at udforske det tyske Sprog historisk og grammatisk, og man forelskede sig paa dette